

"NOVA DOBA"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XV. NO. 17

104

NO. 17

RAČUNAJMO Z DEJSTVI

V pogovorih dostikrat slišimo in včasih tudi čitamo v časopisih jadikovanja, da će bi bilo tako in tako, bi bilo mnogo boljše. Vsled tega je dobro, da si poklicemo v spomin, da so taka jadikovanja popolnoma brezplodna. Pogovori o tem naj bi že bili, ker nekateri ljudje imajo pac dosti časa in veselja, da si "usta hladijo," kot pravimo, toda za pisanje in tiskanje takih reči je škoda tinte in papirja. Mi vsi z vsem, kar nas obdaja, smo produkt razmer, za katerih ogromno večino nismo mi odgovorni in ki jih vse jadikovanje ne more izpremeniti. Saj niti na svet nismo prišli po svoji volji in ne pojdemo v nirvanu po svoji volji.

Tisti "ako" lahko rabimo v neskončnost, toda dosegli ne bomo s tem ničesar. Ako bi ne bili rojeni, bi se nam ne bilo treba ubijati za eksistenco. Ako bi bili vsi ljudje perfektni, dobrni in pošteni, bi ne bilo treba niti policajev niti sodnikov niti vojaštva niti sirotišnic niti kaznilnic. Ako bi bilo vedno poletje in bi nam zemlja brez obdelovanja rodila potrebni živež, bi nam sploh ne bilo treba delati, ampak bi imeli večni praznik in piknik na svetu. Ako bi bili vsi ljudje enake pameti in enakih zmožnosti, ne bi bilo niti izkorisčanja niti pomanjkanja. Ako bi ne bilo bolezni, ne bi rabil niti bolnišnic niti zdravnikov niti podpornih organizacij.

Ako bi bilo v naši nekdanji domovini nekoliko več kruha in svobode, bi mi danes ne bili v Ameriki. Ako bi bile prave prilike in ako bi bili vsi enakih misli, bi se bili vsi naselili v enem mestu ali eni državi in se ne bi bili razkropili preko vseh 48 držav naše Unije. Ako bi mnogi naši priseljenci ne bili leta in leta stali tako rekoč z eno nogo tukaj, z drugo pa v starem kraju, bi se bili takoj po nasejem prihodu v to deželo začeli učiti angleščine in bi bili po petih letih tukajšnjega bivanja vsi postali ameriški državljanji. Ako bi mnogi naši priseljenci ne bili prišli v to deželo z namenom, da si hitro nekaj dolarjev prislužijo, potem pa vrnejo v staro kraj, bi se bili mnogi naselili na farme ali na homesteade in bi jih depresija ne bila tako hudo prizadela kot jih je. Ako se ne bi bili mnogi naši ljudje grdo opekl pri nakupih "farm," bi bili danes morda dobro stoječi farmerji, mesto da so brezposelnici industrijski delavci.

Ako bi ne bilo svetovne vojne, bi ne bilo take gospodarske depresije, ki je objela ves svet. Ako bi eden ali drugi imel dovolj inteligence in odločnosti, da bi bil nekoliko varčeval, ko je dobro služil, in se učil, ko je bil še primeroma mlad, bi bil morda danes na boljšem stališču kot je. Ako bi bila državna kontrola bank bolj stroga in ako bi bili vsi bankirji zmožni in pošteni, bi danes tudi marsikateri naš rojak, ki je nosil svoje prihranke na banko, pošteno in dostojo živel od svojih prihrankov, mesto da bi se lovil za relifnimi deli ali pa celo iskal direktno miloščine.

Ako bi ta dežela imela vpeljano socialno varnostni sistem, ki bi plačeval bolniške podpore, odškodnine in smrtnine za umrlimi osebam, ne bi bilo treba naših podpornih organizacij. Ako bi bili vsi naši priseljenci enakih misli in nazorov in ako bi bil sistem naše prve organizacije tak, da bi bil vse zadovoljil, bi morda danes imeli tudi morda sam eno slovensko podporno organizacijo.

Ako bi ne bilo simulantov, bi morda ena sama organizacija lahko vzdrževala štiridolarki ali petdolarki bolniški sklad in ne bi bilo treba članom, ki hočejo biti tako visoko zavarovani, biti pri treh ali štirih organizacijah; zdi se pa, da je za to treba kontrole od treh ali štirih strani. Ako bi vsi delavci bili enako zavedni, bi vsi spadali v unije, in, ako bi nekateri ne bili bolj konservativni, drugi pa bolj radikalni, bi najbrž imeli tudi eno samo unijo. Ako bi bili vsi državljanji enakega mišljena, bi imeli v deželi samo eno stranko. Ako bi vse čitajoče občinstvo hotelo imeti iste vrste čtivo, bi zadostoval en sam časopis za vsako veliko mesto, ali celo za vsako posamezno državo. In ako bi to veljalo za vse ameriške Slovence, bi imeli samo eno slovenski list v tej deželi.

Tako in slično bi lahko razpredali v neskončnost, toda to nas ne bi privredlo nikam. Bodimo torej realisti in računajmo z razmerami in dejstvi. Taki smo in vse želje in vsa jadikovanja ne bodo tega temeljno spremeni. Ljudje so bili v preteklosti, sedaj in bodo nedvomno tudi v bodočnosti različni, bodisi vsled podedenovanja, vsled prirojenih lastnosti ali vsled razmer, v katerih so bili rojeni in so se razvijali. Prilagodimo se razmeram, kolikor moremo, in skušajmo iz teh razmer dobiti največ in najboljšega, ki je mogoče. Ugibanja, kako bi bilo, če bi bilo tako ali tako, prepustimo sanjačem.

Tudi kot člani J. S. K. Jednote bodimo realisti. Mi vemo, da so naše bratske podporne organizacije še za dogleden čas potrebne, vemo, da ni nobene boljše kot je

naša JSKJ, četudi je morda katera druga prav tako dobra, in vemo, da je za mnoge naše rojake naša organizacija najboljša, ker se ne vtika v probleme verskega in političnega značaja, ampak se posveča le bratskemu delovanju in skuša svoje člane navajati k pravemu amerikanizmu, demokraciji, bratstvu in toleranci. Mnogim, ki se niso člani, ta smernica ugaja, in take skušajmo pridobiti v naše vrste. Drugim, katerim sistem kakve druge slovenske podporne organizacije bolj ugaja, priporočimo, da naj stopijo v isto. Pomnimo, da tekma v pridobivanju novih članov ni tekma med posameznimi našimi organizacijami, ampak med bratskimi podpornimi organizacijami in zavarovalninskimi družbami. Mi, ki poznamo in ljubimo našo J. S. K. Jednote, delajmo začno, drugi naj delajo za druge. Tako bo prav na vse strani. In ne pozabimo, da imamo zdaj pri J. S. K. Jednoti kampanjo, ki se bo zaključila 30. junija in glede katere vsi želimo, da bi bila kar najbolj uspešna.

Iz urada glavnega tajnika J. S. K. Jednote

Glavni urad JSKJ je pretekli teden prejel od znanega ameriškega pisatelja Louisa Adamiča okrožno pismo, vsebujoče sugestijo, da naj bi slovenske podporne organizacije v Ameriki, ki predstavljajo največjo organizirano silo Slovencev v tej deželi, skušale najti pot, da rešijo vsaj nekaj slovenskega kulturnega bogastva, če bi Slovenijo zadebla slična usoda, kakršna je nedavno zadebla nesrečno Češko. Okrožno pismo, ki je bilo poslano glavnim uradom vseh slovenskih podpornih organizacij v Zedinjenih državah, se glasi:

"SLOVENSKIM PODPORNIKOM ORGANIZACIJAM V AMERIKI:

"Z ozirom na dejstvo, da naši rodni Slovenji prav resno preti slična usoda, kakršna je nedavno zadebla Češko, se pojavlja vprašanje, če ne bi mogli ameriški Slovenci rešiti vsaj nekaj slovenskega "kulturnega zlata." Ali naj mirno gledamo, da bodo morda poslani v koncentracijska taborišča taki predstavniki slovenstva kot so na primer pesnik Oton Župančič, pisatelj F. S. Finžgar, Alojz Kragher, Mile Klopčič, Alojz Gradnik, Ivan Prezelj, Juš Kozak, Angelo Cerkvenik itd., ali da se uničijo slovenske literarne (knjižne) umetnine? Evropske države pošiljajo svoje zlate na varno v Ameriko. Ali bi se dalo kaj sličnega ukreneti glede slovenskega kulturnega zlata?"

"Slovenske podporne organizacije v Ameriki predstavljajo največjo organizirano moč Slovencev v tej republiki, zato se v tem kritičnem času obravčam nanje s sugestijo in prošnjo, da v tem oziru kaj ukrenejo, če sodijo, da jim je mogoče v smislu njihovih pravil. Morda bi bilo umestno, da glavni odborniki posameznih organizacij o tem nemudoma razpravljajo in če bi prišli do ugodnega zaključka, da bi potom glavnih uradov sklicali konferenco vseh organizacij, na katero bi vsaka od njih poslala govorovo število zastopnikov. Ti zastopniki naj bi sestavili načrt, ki bi se jim zdel primeren, in morda bi mogli tudi sestaviti odbor, ki bi imel poverilo podvzeti potrebne korake, ako bi položaj tako zahteval."

"Poudarjam, da kot oseba nimam v mislih nikakega določenega načrta, kako naj bi se ta misel uresničila, niti ne želim delati v tistih, da iščem kakega osebnega zadoščenja, prepričan pa sem, da nekaj bi morali ukreniti, ako se zavedamo svoje odgovornosti kot slovenski Amerikanci. Vse nadaljnje ukrepe prepričam slovenskim organiziranim skupinam v Ameriki, ker smatrám, da so edinole te upravičene govoriti v imenu celote."

"S spoštovanjem,

Louis Adamic.

Milford, N. J.

April 14, 1939."

Podpisani glavni tajnik J. S. K. Jednote se osebno strinjam s sugestijo Mr. Adamiča, da se zastopniki vseh slovenskih podpornih organizacij snidejo in se posvetujejo, če bi bili in na tak način bi bilo mogoče vgori omenjeni zadevi k storiti. Kak odmevo sugestijo dobila pri drugih bratskih organizacijah, ne vem, pričakujem pa, da bo ugoden. V kolikor se tiče naše organizacije, bo zadeva predložena glavnim odbornikom, da o njih pismeno razpravljajo in sklepajo. Ako se vse ali vsaj skoraj vse slovenske podporne organizacije v Zedinjenih državah odločijo, da se po svojih izbranih zastopnikih sestanejo in razpravljajo o problemu, ki je samo slovenski in nadstranski, bodo potaknale, da se zavedajo svojega poslanstva med ameriškimi Slovenci tudi v kulturnem smislu. Četudi bi sestanek prvotno sugestiranega namena ne dosegel, more našim podpornim organizacijam prinesi ugled in korist v zvezbeni in poučljivo zavestjo, da le slovenske podporne organizacije morejo govoriti za večino ameriških Slovencov.

ANTON ZBASNICK, glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Neka berlinska Nemka se je Revija "Rotary Reminder" je baje nedavno zelo nepatriotično nedavno priobčila sledenči izrazila: "Imamo Porurje, imamo Avstrijo, imamo Memel, imamo Češko; to je vse lepo, toda prepoval Ameriko. Ko se je jaz bila rada kilogram svinjine!"

Albanski kralj je šel po gobe in tako se je svetovna brezposelnost spet pomnožila za enega kraja.

Krištof Kolumb, ki je iskal krajše poti v Indijo, je po naključju odkril Ameriko. To lahko imenujemo zelo srečno naključje, posebno če pomislimo, kaj se dandas dogaja v Evropi.

V Milanu in Italiji je bil neki za vsakega z izjemo kraljeve trgovce obsojen na tisoč milijonov v globi, ker je tihotaplal dališča vseh vrst in vsa so bila denar iz države. Ko bo mož kačen placač, ne bo več tihotaplal. Povabili so me gledat nogometno igro, in tam je bilo zbranih pol odstotkov na mesec. — FLIS.

60, 70 in celo 80 tisoč oseb, ki so vplačale, kakor sem izvedel, povprečno po \$2.60 za vstopnico. Kar se tiče avtomobilov, sem jih v eni sami uri videl v New Yorku več, kot bi jih mogel videti v vsej Angliji v enem letu. Res, ti Američani so špasni ljudje. Kar imenujejo tam resešijo in slabe čase, bi pri nas v Angliji imenovali višek prosperitet!

* * *

Pretekli teden so nam učeni zvezdogledi napovedovali delni sončni mrk, ki ga pa dolgo časa ni hotelo biti. Končno je vendar v ureduštvu padla dolga senca in uredušnik je planil s stola, da skozi okno pogleda zanimivo nebno prikazan. Pa je takoj spet sedel, ker dolge sence ni povzročil sončni mrk, ampak šest čevljev dolgi Little Stan, ki je prišel slavnemu ureduštvu javiti, da je prispel k kegljaškim tekmam JSKJ v Cleveland. Sonce pa je spet jasno posijalo, ko je zazvenel njegov zvonki "he, he," in se je na njim pojavila skupina brhkih kegljačev iz Elyja.

V Nemčiji kričijo: Heil Hitler! V Italiji se dero: Viva Il Duce! V Španiji pozdravljajo generala Franca: Viva El Caudillo! Na Japonskem odmeva: Banzai Hirohito! Mi pa vzklikamo: Pozdravljen Zeleni Jurij! Pač vsak po svoje.

A. J. T.

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pomladanski koncert pevskega zbora "Adrija" v Euclidu, Ohio, se bo vršil v nedeljo 7. maja v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Pričetek ob 7.30 zvečer.

Praznik cveteličnih črešenj se bo te dni pričel v Clevelandskem Wade parku. V omenjenem parku v bližini umetnostnega muzeja je lep nasad japonskih črešenj, ki so se pravkar pričele razcvetati. Clevelandski rojaki, ki so že mnogo čitali o slovečem nasadu japonskih črešenj v Washingtonu, D. C., pa niso imeli prilike jih videti v cvetju, naj bi si te dni vzeli čas za poset cveteličnih japonskih črešenj v domačem mestnem parku. Nasad je manjši in mlajši od washingtonskega, toda cvetje je prav tako krasno.

Predsednik jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu, O., Mr. Anton Grdina, nam sporoča, da se bo dne 30. julija vršila v Clevelandu velika slavnostna otvoritev clevelandskih kulturnih vrtov, katerih nekatere so že dovršene, drugi pa še v delu. Pričakuje se, da se bo te slavnosti udeležil tudi predsednik Roosevelt. Istočasno se bo v Clevelandu vršil mednarodni kongres perutninjarjev.

PROBLEMI PRISE-LJENCA

(Nadaljevanje s 1. strani)

I javen vsaj za šestdeset dni čez dan, do katerega hočete nadalje ostati tukaj. Ako imate tak potni list, ne boste bržkone imeli nizake težave dobiti podaljšanje.

Vprašanje: Ali imamo zakone v Ameriki, ki omejujejo obrestno mero?

Odgovor: Vsaka država je ustavnila zakonito mero obresti na posojila in nekatere države imajo posebne zakone, ki omejujejo obrestno mero na malo posojila. Zakonita obrestna mera je po navadi 6 odsto, nekje pa tudi 7 ali 8 odsto na leto. Večina držav pa izrecno izvzema nekatere vrste posojilnic. Tako smo v mnogih državah industrijske banke, kreditne unije in stavbene posojilne društva zaračunati za posojila eden do dveh in pol odstotkov na mesec. — FLIS.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

a). Izvrševalni odsek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill. Prvi podpredsednik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn. Drugi podpredsednik: PAUL J. OBLOCK, Box 105, Unity, Pa. Tretji podpredsednik: FRANK OKOREN, 4759 Pearl St., Denver, Colo.

Cetrti podpredsednik: JOHN P. LUNKA, 1266 E. 173rd St., Cleveland, Ohio

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Nova Doba

The Best Opportunities Lie Ahead

Although the campaign, which began on January 1st of this year, has passed the half-way mark, the best opportunities to secure new members will be available during the months of May and June. It is difficult for active members to get around during the winter time, for the days are short, walking is an effort, and moreover the prospects are not in as good humor during the winter as they are during the spring and summer, when we are more optimistic, more active and in better humor.

Results of our campaign during the months of January, February and March were gratifying indeed, for during these three months we obtained some 1,000 new members, representing some half million dollars in new insurance. It is also worth mentioning that the majority of new members enrolled in the adult department are young men and women between the ages of 16 and 26 years, active and healthy, and that a majority of them have insured themselves for all benefits. This is proof that they intend to remain in the Union permanently, and that they did not join merely to help one or the other candidate to reach his goal.

About one-third of the newly joined members are not of Slovene descent, although they are excellent risks for the organization. Born here in America and associating with our Slovene youth they are just as welcome in our Union as are our boys and girls, for in the final analysis we are an American fraternal organization, incorporated in the spirit of American statutes, and operating under the same fraternal principles which underly other American fraternal organizations. Others, too, although non-Slovene or non-Slav organizations, like to accept our people, and why should we not accept other nationalities, provided they meet all other qualifications for membership. Perhaps we would not have a United States today were it not for the so-called melting pot and if this melting pot benefited the new country, certainly it will not be harmful to our Union. Our youth is proud of its nationality, for it provides a rich and cultural background. But our youth also likes to mingle with the youth of other nationalities, for they go to school together, work together and go together, too, in the inner life of our Union.

Considering the excellent results obtained by some of our active workers among other nationalities, it is suggested that the remaining active members try their hand among non-Slovene groups. In many communities one will find only Slovene lodges, but no branches of Polish, Bohemian, Slovak, Serbian, Croatian and other benefit organizations. Also lacking are branches of so-called American benefit organizations.

If we present our Union in its true light, if we explain fully all the advantages available to our members and payable in case of accidents, sickness or death; if we explain our Union's position as non-religious, non-political, and that it is not necessarily open only to Slovenes, and if we reiterate that our organization is only a fraternal benefit organization and nothing else, mention our high solvency, that it operates under a modern system, then without a doubt you, too, will enjoy a fruitful harvest among non-Slovene nationalities. Our Union is an organization for the worker, and each worker not only likes to insure himself for death benefits but also against accidents and illness. It can be mentioned that the so-called American benefit organizations no longer offer advantages comparable to the Slovene organization, for a majority of them have eliminated insurance against sickness. And the worker, who today cannot set aside a few pennies, must carry insurance for sick benefits, for the hospital and medical care must be paid, and the grocers and butchers do not forget to collect their money.

The most appropriate time to introduce our Union among your non-Slovene friends will be found during the months of May and June, when you will get together for various outings and picnics. Here also come other people who recognize the good fellowship, sociability and warm friendship, so characteristic of our people. Why not take advantage of each such opportunity by suggesting that they take a membership in our organization. Select the day when you will come to their home and explain in detail all the facts which you were unable to explain at the time of the picnic. You will be amazed to learn how few are familiar with the advantages offered by our Union. In the beginning you will be refused, here and there, but you must never lose courage, for the world today is full of discouragement, and success is met by only those who have the fortitude and a determined will to become successful. And as I write on the "will to become successful," I am not, and do not want to, forget the president of lodge No. 1, Bro. Joseph Kovach, who was the first to qualify for the second athletic conference. With the help of the secretary of the same lodge, Bro. Frank Tomsich, who also is as supreme secretary, Bro. Kovach accumulated approximately \$15,000 worth of new insurance. Bro. Tomsich also qualified as the second delegate to the athletic conference. And more! because of the efforts extended by Bro. Kovach and Bro. Tomsich, in behalf of juvenile candidates in the same lodge, two delegates have qualified, and opportunities to become delegates await two other candidates. It is the intention of Bro. Kovach to have his lodge send no less than EIGHT delegates to the juvenile convention and athletic conference, and the article would not bet one penny against ten dollars that this lodge would not send eight delegates. This is what is known as courage and determination for success. And for the benefit of those who are not acquainted with Ely and its population, there are only about 6,000 people in Ely, and approximately four out of ten already are members of our organization. A pessimist would consider such a city as a poor field for new membership activity. However, for fellows and members of our type the field is still fertile.

Let us go to work in earnest during May and June and let each one of us execute our duties. Our Union progressed in the worst depression years and will continue to progress in the future. We make our own plans, walk our own ways and do things according to our best judgment. No obstacle shall mar our progress. Financially, we are the strongest Slovene organization, and we pay the most liberal benefits, and for this reason our paths can lead in only one direction: FORWARD.

Lodge 116

White Valley, Pa. — I wish to report that at the regular monthly meeting of Lodge No. 116, SSCU, held on April 16, it was decided to change the date of the 25th anniversary celebration by one day. The anniversary, originally intended for May 14, will be observed on Saturday evening, May 13. No dancing is permitted on Sundays and for this reason the change was made. All lodges and individuals who received invitations to our 25th anniversary program are requested to honor this change in date, and come to our dance on Saturday evening, May 13.

Jurij Previc, Sec'y

Silver Anniversary Of Lodge 116

White Valley, Pa. — The SSCU Lodge No. 116 of White Valley wishes to extend a personal invitation to all folks from everywhere, to attend its Silver Anniversary celebration at the White Valley Slovene Hall on Saturday, May 13, 1939. The celebration will consist of a program including several guest speakers and entertainers. Beginning at 8:00 p. m. Music in the evening will please both young and old. A popular radio orchestra will provide plenty of Slovene and American numbers. And the 14th being Mother's Day, the lodge has a beau-

1237 New Members Campaign Record To Date

Special Bulletin from Home Office in Ely, Minn.

As the Nova Doba went to press Supreme Secretary Anton Zbasnik wired that Lodge 21 of Denver, Colo., forwarded 40 new applications for membership, qualifying Louis Shray, first juvenile delegate from Denver and the sixth from the nation. Campaign record to date: 856 juveniles and 381 adults for a total of \$609,350 of new insurance. There are 112 juvenile and 88 adult candidates in the race for delegations. Filings for candidates positively close on April 30, and all names must be in the home office by May 5. Also, withdrawals of candidates and transfers of new membership credits must be made by April 30.

tiful gift for the oldest mother that will be present that night. Also plenty of flowers for each and everyone there, so until then let us have the pleasure of meeting you all there.

Valentina Previc

Carr—I wonder why women are naturally more forgiving than men?

Hoppin—Because they make up more.

LAST CALL FOR CANDIDATES

Do you recall the tardy bell in grammar school? When it rang, the boys and girls made a mad rush for their classroom, to be sure and get in on time. Those who came later, or when the second bell rang, were considered latecomers, and punished accordingly.

Today, the SSCU tardy bell is ringing with all its ominous forebodings at its command. It is warning all eligible members who may be interested in the trip to Ely next August to be sure and submit their names as candidates to their lodge secretary, who in turn must forward the submitted list immediately to the home office.

The SSCU tardy bell is peeling its symphony of warning to all juvenile members between 12 and 18 years of age, in Minnesota between 10 and 18, all adult members between 16 and 35, to enter as candidates for delegates to the greatest assemblage of youth in the SSCU history. For never before, have juvenile and adult delegates been given the rare opportunity to attend a combined juvenile convention and athletic conference.

If you are of eligible age, and have been a member prior to January 1, 1939, be sure and contact your lodge secretary and submit your name as candidate. You have nothing to lose, and everything to gain. No financial obligation is attached. All you are asked to do is sell the SSCU on its merits to prospects who, if not interested now in joining, will be proud to become a part of our Union once the advantages are explained to them.

You have every assistance at your command. Your lodge secretary will be glad to co-operate with you, as will other officers of your lodge.

Remember! the tardy bell is ringing now, cautioning you to hurry to your lodge secretary and enter as candidate.

And also remember, that the second and last bell, which will ring on May 1st, will reprimand you for being a latecomer, and the punishment attached to it is merely staying at home next August, when many of your friends will be waving farewell to you and other latecomers on the Ely bound special, for a vacation that only a few have ever enjoyed.

Don't let the second bell catch you flatfooted. There is still time left, a day or two. Listen and heed to the last call for candidates. Enter your name now as a candidate for delegate to either the third biennial juvenile convention or the second athletic conference.

each one of us execute our duties. Our Union progressed in the worst depression years and will continue to progress in the future. We make our own plans, walk our own ways and do things according to our best judgment. No obstacle shall mar our progress. Financially, we are the strongest Slovene organization, and we pay the most liberal benefits, and for this reason our paths can lead in only one direction: FORWARD.

Fraternally yours,

ANTON ZBASNIK, SUPREME SECRETARY

Sixth Juvenile Delegate

Louis Shray

From Denver, Colo., comes the sixth juvenile delegate to qualify for the third biennial juvenile convention. A member of Lodge No. 21, SSCU Louis Shray is the first juvenile to make the grade from Denver.

Rambling Along

By Stan Progar

STRABANE, Pa. — Before we go any farther, may we explain that this department has just terminated a two week period of carelessness with the breaking of a pair of glasses. So any mistakes made must not be blamed on our able English editor, Mr. Kolar but should be laid at the door of your somewhat handicapped scribe.

And now, blinking and squinting down the SSCU fairway, your scribe noticed a tiny golf ball marked "Athletic convention delegate." It has just stopped rolling some two months away from a green labeled "Ely, Minnesota." A blurred figure appears from across the course. He glances at the ball and then as if dreaming and wishing that his ball was resting on the green, he strides the ball in a tired and hap-hazard sort of a way. Back goes his iron and he is just about to swing when he stops and looks over his shoulder. He keeps on staring at something as if dumbfounded. Slowly his iron falls from his shoulder and he turns completely around and nods his head as if he is talking to some one. But I can't see no one. Maybe it's because I don't have my glasses. But anyhow, let's listen in. We may be able to hear him too. Yes, if you listen closely, you can easily make out what he is saying. Yes, the unseen friend is talking about the convention. Let's listen.

"Oh I know how you must feel. You want to make the trip but seem to have all the odds against you. Work just isn't what it ought to be for people to add another strain to their budgets by taking out insurance but if you tried hard and convinced them that it is not a strain on any budget to have SSCU insurance I feel sure that you will land your ball on the green with the next shot. No, you don't have to be a star salesman to make that shot. The SSCU speaks for itself. Just point out to your friends what the SSCU is and what it does and the SSCU will do the rest. All you have to do is to introduce them to the SSCU. It can speak for itself in any party. How to introduce the SSCU to a stranger? Yes, you wanted to ask me that for I saw your eyes question me. Well, it's easy. Just do it this way: Friend, I want you to meet the best friend you'll

(Continued on page 4)

Curtain Falls On Biggest SSCU Bowling Tournament In Years

Scores Frolic in Ideal Weather as Cleveland Committees Entertain Big, Happy SSCU Family!

By Little Stan, Publicity Campaign Director

Cleveland, Ohio—good complete rest, a telephone call to Bro. Rogelj to the effect we had arrived, and Bro. Kumse led the way into Cleveland. A stop at the Nova Doba office, but everyone thought perhaps we stopped overnight in Lorain, and evidently must have gone home. Mr. Kumse took the group over to the Frank Oglar apartments above the Superior Hardware store (adv.). Heh. Within a few minutes the tired ladies were getting ready for a good rest! After hours of burning telephone wires and worry the gang was safe and sound!

A few minutes later, the doors of the apartment burst open and in walked the whole gang—the committee who had just finished furthering plans for the tournament! They were led by that young smiling English Editor Bro. Louis Kolar, Matty Molk, Joe Struna, Bub Kardell, "Ham" Laurich, Joe Uljan, Phil Sirca, Tony Drenik, Louis Sajovec, Janko N. Rogelj and Anton J. Terbovec, John P. Lunka, John Kumse, (Whew! What a memory...)

Lively chattering and fun followed in the wake of the arrival, and after introductions, everyone seemed ready to go places. Little Stan went along with the boys to a bowling alley, and there was great fun.

Met more people, and after a couple of matches ran off to bed for a good rest. Next day a tired sleepy six-footer arose from a soft bed. It was raining outdoors, and it seemed like it was the break of dawn. Mrs. Wine, who owned the apartment, called Little Stan to the telephone; Lou Kolar was calling.

In Chicago, Little Stan wired the Nova Doba office to the effect that the Ely band would arrive in Cleveland sometime Wednesday afternoon! Not known definitely was the time of arrival. Meanwhile the boys at the Enakopravost office, Mr. Terbovec, Mr. Kolar, Mr. Rogelj, Bub Kardell, Matty Molk all planned for a big reception. Two big cards in heavy dark print carried the sign "Welcome Little Stan." But at 2 p.m. — No Stan. At 3 p.m. Bro. Rogelj and some of the boys began to patrol Cleveland's streets looking for Little Stan and the girls, thinking perhaps they were lost or something.

Even called up Bro. Kumse in nearby Lorain, Ohio. But he had no word. Worry, Worry! Six p.m., and still no Stan. They even called up Bro. Kumse in Lorain, Ohio. A telephone call to the Kumse home brought Vida scurrying to pick up the Minnesota bowlers. Speeding right behind her automobile, it was no time before everyone arrived at the Kumse home. A warm welcome for the tired guests. Immediately saw Victoria, as sweet as ever, whom you remember was a juvenile delegate in 1935 and 1937.

Warm hospitality came. In almost split second time Mrs. Kumse and her daughters had prepared a delicious meal. For this, our sincere gratitude. A

(Continued on page 4)

LITTLE STAN'S ARTICLE

(Continued from page 3)

baseball opener—Cleveland's Indians and Detroit's Tigers. Bob Feller, sensational pitcher, was slated to pitch the opener, and Little Stan didn't want to miss that!

That night Mrs. Angela Grahek, daughter of our supreme treasurer, Louis Champa, who is one of the Arrowheads star keggers returned to town with her brother and his wife, Mr. and Mrs. Louis Champa, Jr. Then came a barnstorming sightseeing trip where Bro. Kolar got his first glimpse of that ornery jitterbugishness that was brought here from Minnesota! It was a night of festivity and fun. And it was truly grand to see young Louis who lives in Maple Heights, where he holds a responsible position with a firm. He works for the Mayor of Bedford!

Next morning Little Stan got up early. This was on Friday. And to Kolar's store after having a little breakfast with the ladies. There he struck a close friendship with young Frances Kolar who was in bed, ill with the flu. Singing "Sweet Sir Echo," with that Hello, Hello! and cutting out paper dolls was great fun. Even sat down the other night to write a little story about Prince Charming and everything!

All this time Little Stan had planned visiting Janko N. Rogelj's little offspring, and he will before he leaves Cleveland. At the moment the editorial staff of Nova Doba is busier than a beehive. Kolar has sweat on his brow; Bro. Terbovec is here working away and Bro. Rogelj who said he was going to be copy-boy today, just left for dinner. But what is dinner to hardy newspapermen who press to make the deadline!

Forgot to mention that before doing anything else Thursday stopped in to visit Editor Sodnikar and his staff in the Enakopravnost. Met Bill Sitter, shop foreman, who has been in the printing game since a boy. He took the girls and Little Stan around, showed him the complete workings of the heavy presses which rolled out the news of the day and week. Met also Joyce Gorshe who was very busy too. Saw the linotype operators who work on Little Stan's copy every week. It was grand to meet all the gang, nice of them to prepare for the wonderful reception which did not materialize as expected because of the lateness in arriving. Editor Sodnikar promised to save one of the big welcome signs for Little Stan. Gonna take it back to Ely with us.

Friday afternoon, it was apparent that the baseball game—the opener of the season would take place despite inclement and threatening weather. So Al Poklar waited for Little Stan at Kolar's Grocery. The girls were doing more practicing on the alleys. Into Poklar's car, and whisked away to the ball game; to Cleveland's enormous and beautiful Municipal Stadium. Opening ceremonies featured the Indians from the Rodeo who appeared as guests, the "Star Spangled Banner," sung by Judy Garland, who appeared in person in one of Cleveland's theatres. Then Mayor Burton opened the season with a mean curve which hit the ground about ten feet from the batter's box. Bob Feller stood by, preparing to pitch his greatest game.

And he did. For two hours Little Stan sat and cheered with 23,000 other people, and when the smoke cleared the Indians had won the opener 5 to 1 behind Feller's 3-hit; ten strike-out pitching, and fine hitting by Hal Trosky and the boys. Met

Al Milnar's sister, folks. Quite pretty, too! How about an autographed baseball from your brother, lady!

Learned from Al Poklar that Eddie Zalar was ill. Eddie was a delegate to the convention too! Gonna see him tonight (Monday). One thing about Al Poklar. His band with Anthony Prime with whom Little Stan bowled, and other members, are getting loads of jobs, are rapidly getting to be known as one of the leading dance bands in the city of Cleveland. They play engagements all over! In the big hotels and clubs. Gonna listen to them practice tonight before we go to see Zalar. Poklar carries his complete band equipment in his car.

After the ball game, back home. Had a delicious supper with the Kolar's, then went to see how the other Ely girls were doing. This on the eve of the National Bowling tournament.

They were visiting, so Little Stan, Barbara, Mrs. Grahek, and Mary Kolenz thought a trip to the public square to take in a movie, then home, would be nice to spend the evening. Took in the personal appearance of Jimmy Dorsey & his Orchestra at the State which was very nice. After the show, right across the street to the Alpine Village a beautiful place, where we sat, munched a sandwich, and saw a most complete and wonderful floor show! Very impressive it was. Excellent clean entertainment. Thence home to bed, ready for the big bowling tournament on the morrow!

Bowling alleys were already seeming with activity as the girls started to roll the doubles and singles events. The Cleveland boys were shooting the works on their doubles and singles events, also. Every body was in a happy frame of mind. Shook hands with all the boys we met, and everything whirled in happy excitement. The honor of opening the tournament went to Little Stan. With leather heeled shoes, he port-sided a ball down the alleys. What did he get? He won't tell!

Later in the afternoon, the out-of-town teams began to stream in. Acquaintances were running in such rapid order that Little Stan had a tough time keeping up with them. Met so many beautiful girls and handsome young gentlemen. Never forget faces, but names are hard to remember. You know how it is. For three years had been looking forward to meeting that popular Gowanda gal, Miss Strauss who entered the doubles event with F. Zelnik. Got around to meet her at the Twilight Dance held in honor of the visiting bowlers. Little Stan was a little late in arriving. He helped bring the buns up. Heh! Heh!

Already there was a great crowd. Tony Kristoff's music was fine, and there was a big, genial looking policeman there who Little Stan looked at more than once. There was reason for that too, because, if memory is correct, Little Stan went through four or five stop lights! Tsk Tsk. Lucky he had his Minnesota license plates on, Paul Oblock, our second supreme vice president who carried all the way from Center, Pa., with his wife, and a swell gang of bowlers, including "Petbles," had the misfortune of having his Pennsylvania license plates stolen. Later, he had them returned. They evidently dropped off.

(To be continued)

Meeker—Do you think the Senator put enough fire into his speech?

Zimper—My opinion is he didn't put enough of his speech into the fire.

5th Tenpin Official Scores**MEN'S DIVISION****TEAM EVENT**

1. George Washington, No. 180, Cleveland, O. "A"	2798
2. Betsy Ross, No. 186, Cleveland, O. "B"	2761
3. Betsy Ross, No. 186, Cleveland, O. "C"	2725
4. Betsy Ross, No. 186, Cleveland, O. "A"	2622
5. Pathfinders, No. 222, Gowanda, N. Y.	2597
6. St. Aloysius, No. 6, Lorain, O. "A"	2563
7. Pittsburgher, No. 196, Pittsburgh, Pa.	2487
8. St. Martin, No. 44, Barberton, O. "A"	2414
9. Betsy Ross, No. 186, Cleveland, O. "D"	2381
10. Ilirska Vila, No. 173, Cleveland, O. "A"	2372
11. Center Ramblers, No. 221, Center, Pa.	2320
12. George Washington, No. 180, Cleveland, O. "C"	2314
13. St. Michael, No. 140, Claridge, Pa. "A"	2298
14. Collinwood Boosters, No. 188, Cleveland, O. "A"	2271
15. St. Martin, No. 44, Barberton, O. "B"	2213
16. Collinwood Boosters, No. 188, Cleveland, O. "B"	2199
17. Ilirska Vila, No. 173, Cleveland, O. "B"	2192
18. Napredek, No. 132, Euclid, O. "A"	2174
19. St. Aloysius, No. 6, Lorain, O. "B"	2158
20. George Washington, No. 180, Cleveland, O. "B"	2101
21. Cardinals, No. 229, Struthers, O.	2007
22. Napredek, No. 132, Euclid, O. "B"	1788
23. St. Michael, No. 40, Claridge, Pa., "B"	1722

DOUBLES**SINGLES MEN**

L. Bianchetti	554	F. Opalek	597
J. Utzman	517	B. Rupert	577
P. Krall	624	J. Kromar	571
F. Yankovich	518	L. Bianchetti	569
J. Kromar	579	F. Sluga	568
F. Opalek	562	F. Mekina	557
F. Kovitch	616	T. Mestek	557
P. Okleson	504	F. Korosec	556
J. Merhar	488	T. Laurich	553
E. Merhar	608	S. Zupan	550
Ty. Mestek	560	J. Ujeic	549
J. Kolman	530	A. Mestek	541
Coghe	590	Euler	541
Dr. Bolte	498	S. Cerne	535
J. Arko	531	A. Perdan	532
W. Guzik	522	A. Jeleric	531
J. Klancer	426	E. Rupert	529
L. Phillips	620	F. Yankovic	529
J. Lunka	519	L. Klemencic	528
G. Kovitch	526	M. Krall	526
F. Sluga	522	C. Wohlgemuth	521
C. Wohlgemuth	493	L. Phillips	520
T. Laurich	476	J. Halucka	520
S. Zupan	564	Joe Merhar	516
A. Perdan	470	W. Guzik	515
Al Mestek	562	W. Cetina	514
T. Babuder	523	J. Kogoy	513
L. Klemencic	503	S. Pechaver	511
J. Kogoy	526	J. Tolar	509
J. Kardell	495	J. Ulyan	506
J. Kovitch	509	J. Utzman	506
P. Sirca	512	A. Sluga	506
R. Yerina	466	P. Sirca	505
J. Holucka	522	M. Cerne	503
J. Okolish	477	M. Molk	503
A. Okolish	517	J. Arko	502
P. Batchen	446	J. Kardell	501
J. Batchen	546	S. Barrett	500
S. Pechaver	471	J. Kolman	495
L. Kolar	520	L. Kolar	494
A. Jeleric	497	J. Lunka	493
F. Korosec	483	J. Penko	489
T. Princ	482	J. Zelnik	489
J. Ulyan	496	P. Okelson	486
Joe Merhar	472	J. Novak	486
J. Jaklich	505	T. Princ	485
G. Vinovich	476	J. Tomsic	483
J. Brove	500	J. Batchen	482
M. Cerne	463	P. Krall	481
S. Cerne	511	M. Poklar	481
F. Tomazic	499	J. Brove	481
J. Tomsic	474	J. Champa	477
F. Benigar	470	G. Kovitch	474
M. Poklar	494	F. Tomazic	473
J. Zelnik	419	S. Meyak	470
Dr. Allen	476	J. Opeka	465
A. Sluga	517	T. Babuder	465
M. Krall	435	M. Berdik	461
J. Tolar	482	Dr. Bolte	460
N. Cetina	452	P. Batchen	454
J. Opeka	446	J. Antlogar	453
F. Mekina	472	F. Kovitch	449
J. Koren	448	H. Zuzek	448
J. Champa	468	J. Okolish	439
E. Rupert	512	F. Krall	439
B. Rupert	401	J. Kovitch	439
N. Shula	385	Dr. Allen	431
L. Butcher	526	J. Klancer	427
J. Mekina	400	J. Mekina	419
J. Ujeic	503	Jn. Merhar	419
F. Krall	402	G. Vinovich	399
H. Zuzek	470	E. Merhar	385
N. Champa	434	S. Babich	374
L. Laurich	427	Coghe	372
M. Molk	431	Ambrozic	360
S. Barrett	379	J. Janchar	337
Wm. Kozar	381	J. Pogacnik	322
L. Sajovec	424	ALL EVENTS	1764
M. Berdik	407	L. Phillips	1764
Euler	393		
S. Babich	389		
S. Pogacnik	397		
P. Oblock	328		
T. Prine Jr.	380		

BRIEFS

Rudolph Kuznik of Lodge 138, SSCU, Export, Pa., is the third delegate to qualify for the second athletic conference, which will be held in Ely, Minn. on August 4, 5 and 6. He is also the first delegate to qualify from the east, the first and second originating from Ely, Minn., in the persons of Joseph Kovach, lodge president of No. 1, and Frank Tomsic, lodge 1 secretary and assistant SSCU supreme secretary.

Illinois and Wisconsin SSCU Federations will hold their next meeting on Sunday, May 21, in the Slovene National Home of Waukegan, Ill. Meeting is scheduled to begin at 10:00 a.m. In the afternoon a program of entertainment will be in order, including a concert and dance.

Western Pennsylvania Federation of SSCU lodges will hold a meeting on Sunday, April 30, in Claridge, Pa.

In White Valley, Pa., lodge 116, SSCU will observe its 25th anniversary with an appropriate program and entertainment on Saturday, May 13, in the Slovene Hall in White Valley.

On Saturday, May 13, Center Ramblers lodge, No. 221, SSCU of Center, Pa., will hold a dance at Center Beach.

Cardinals lodge, No. 229, SSCU of Struthers, O., will sponsor a dance on Saturday evening, May 6, in the Croatian hall on Lowellville Rd. Music will be provided by Joe Umeck and his orchestra.

Ohio Federation of SSCU lodges will meet in Barberton, O., on Sunday, May 7, in the Dodgevina hall. Meeting will commence at 10:00 a.m.

To commemorate the 13th anniversary of Lodge 170, SSCU of Chicago will observe its 13th birthday with a dance on Sunday, May 13, at Mary Kovacic's hall on 2294 Blue Island Ave.

Mrs. Easley: "I'm going to enter my dog in the dog show this year."

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

meravanim odplutjem proti New Yorku. Potnikov je bilo pričaenih nad tri tisoč v posadka parnika šteje nad 600 mož. Bila je velika sreča, da ob času požara še ni bilo potnikov na krovu; pri gašenju so se smrtno povzročile le tri osebe. Vrednost zgorlega parnika se ceni na 12 milijonov dolarjev. V požaru je bilo uničenih za približno pol milijona dolarjev vrednosti umetnin, ki so bile namenjene za svetovno razstavo v New Yorku. Parnik "Normandie" je močno zastražen.

PROVIZORIČNA VLADA

V Zedinjenih državah se je osnoval "českoslovaški narodni koncil," ki naj predstavlja nekako provizorčno vlado Čehov in Slovakov, dokler bo njihova domovina ostala zaslužena. Načelnik te vlade je dr. Edward Beneš, bivši predsednik českoslovaške republike, ki zdaj predava na univerzi v Chicagu. Českoslovaški narodni koncil v Ameriki računa na pomoč Čehov in Slovakov po vsem svetu in bo deloval za zopetno vstavljanje českoslovaške.

GRDO NORČEVANJE

Nobenega dvoma ni, da so vse male države Evrope v paničnem strahu pred ekspanzivnostjo Nemčije in Italije, ker imajo pač dovolj vzroka za to. Iz tega vzroka je najbrž predsednik Roosevelt po imenu navedel vrsto evropskih držav, ko je vpravil Hitlerja in Mussolinija, če nimata namena katere napasti ali okupirati. Hitler pa zdaj zahteva od teh malih držav, da naj se izjavijo, če se res bojijo napada od strani Nemčije in če naprej vedeče, da jih bo označili kot ogrožene.

Vedno teh držav bo v strahu se na Italijo, Nemčijo in Madžarsko, če ni hotela izvršiti same. To je znano tudi Angliji, Franciji in Ameriki. Da pa ta zveza ni popularna v Jugoslaviji, je samo ob sebi umljivo. Toda za enkrat mala država ni imela druge izbire.

DOPISI

DINAMIT V SREDOZEMSKEM MORJU

Sredozemsko morje je sicer precej velika luža, toda zadnje čase se zdi, da je tam precej gneča. Velik del angleških in francoskih vojnih ladij je tam, italijska vojna mornarica je tam in baje je tja priplulo nekaj ruskih vojnih ladij iz Crnega morja. Da je situacija takšna, se nekje v bližini zasluzijo priznanje. Upam, da bodo na prihodnjem zborovanju federacije dne 28. maja zastopana prav vse društva JSKJ, ki poslujejo v Minnesoti.

Na prihodnjem zborovanju federacije bomo razpravljali o različnih zadevah. Ena teh zadev bo piknik, katerega namenjava društva JSKJ prirediti enkrat meseca junija. Piknik se bo vršil v Evelethu, ker tam je nekaka sredina za naša društva v Minnesoti. Na ta piknik so poleg članov in njihovih priateljev povabljeni že zdaj tudi vsi glavni odborniki; lepo bi bilo, če bi jo primahkal semkaj tudi naš sobrat urednik iz Clevelandu.

Prihodnje zborovanje federacije se bo morda tudi že kaj bilo s pravili. Prihodnje leto je konvenčno leto in v začetku leta se navadno že začnejo razprave o pravilih v našem glasilu. Sicer mislim, da so naša sedanja pravila precej dobra in demokratična, toda nobena reč ni tako dobra, da se ne bi mogla izboljšati. Izkušnje nas tudi vedno kaj novega naučijo.

Torej, zastopniki društva JSKJ v Minnesoti, ne pozabite, da

daljnega razvoja. Končno razkosanje českoslovaške v marcu letosnjega leta pa je prepričalo tako Anglijo kot Francijo, da diktatorjem ni sveta nobena obljuba in nobena pogodba in da rešpektirajo le moč orožja. Vsled tega sta začeli vabiti v obrambno zvezo proti Nemčiji male države, toda dosegli sta nekaj uspeha le pri Poljski. Druge male države, ki so videle, kaj se je zgodilo s češko-slovaško, ne zaupajo več niti Angliji niti Franciji. Tako je moral aristokrat Chamberlain ugrizniti v kislo lesniku in prijazno zasnubiti osovraženo Rusijo v obrambno zvezo proti Nemčiji in Italiji. Rusija je pristala v tozadovna pogajanja, toda zahteva sklenitev popolne in brezpogojne vojaške zvezne ali pa nič. Chamberlain, Daladierju in poljskemu Becku Rusija nič kaj ne zaupa.

JUGOSLAVIJA IN ITALIJA

V Benetkah so se preteklo nedeljo vršili razgovori med zunanjima ministromi Jugoslavije in Italije, Markovićem in Ciano. Šlo se je za to, da se Jugoslavijo pritegne k osišču Rim-Berlin. Jugoslaviju, ki je zdaj skoraj obkrožena od Nemčije in Italije, ni kazalo drugega kot ohraniti si "prijateljstvo" omenjenih dveh držav. Usoda českoslovaške je pokazala, koliko se morejo male države zanašati na obljube Anglie in Francije. Iz Benetk je torej prišlo obvestilo, da je bilo med obema državnikoma "sklenjeno poglobiti iskreno politično in ekonomsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo ter med Jugoslavijo in Nemčijo za vzdrževanje miru in splošno izboljšanje razmer v podonavskih državah." Poročilo omenja dalje, da so razgovori v Benetkah tudi "odprli pot k sporazumu med vladama v Beogradu in Budimpešti."

Na kratko rečeno, Jugoslavija je bila primorana nasloniti se na Italijo, Nemčijo in Madžarsko, če ni hotela izvršiti same. To je znano tudi Angliji, Franciji in Ameriki. Da pa ta zveza ni popularna v Jugoslaviji, je samo ob sebi umljivo. Toda za enkrat mala država ni imela druge izbire.

GRDO NORČEVANJE

Nobenega dvoma ni, da so vse male države Evrope v paničnem strahu pred ekspanzivnostjo Nemčije in Italije, ker imajo pač dovolj vzroka za to. Iz tega vzroka je najbrž predsednik Roosevelt po imenu navedel vrsto evropskih držav, ko je vpravil Hitlerja in Mussolinija, če nimata namena katere napasti ali okupirati. Hitler pa zdaj zahteva od teh malih držav, da naj se izjavijo, če se res bojijo napada od strani Nemčije in če naprej vedeče, da jih bo označili kot ogrožene.

Vedno teh držav bo v strahu se na Italijo, Nemčijo in Madžarsko, če ni hotela izvršiti same. To je znano tudi Angliji, Franciji in Ameriki. Da pa ta zveza ni popularna v Jugoslaviji, je samo ob sebi umljivo. Toda za enkrat mala država ni imela druge izbire.

DINAMIT V SREDOZEMSKEM MORJU

Sredozemsko morje je sicer precej velika luža, toda zadnje čase se zdi, da je tam precej gneča. Velik del angleških in francoskih vojnih ladij je tam, italijska vojna mornarica je tam in baje je tja priplulo nekaj ruskih vojnih ladij iz Crnega morja. Da je situacija takšna, se nekje v bližini zasluzijo priznanje. Upam, da bodo na prihodnjem zborovanju federacije dne 28. maja zastopana prav vse društva JSKJ, ki poslujejo v Minnesoti.

Na prihodnjem zborovanju federacije bomo razpravljali o različnih zadevah. Ena teh zadev bo piknik, katerega namenjava društva JSKJ prirediti enkrat meseca junija. Piknik se bo vršil v Evelethu, ker tam je nekaka sredina za naša društva v Minnesoti. Na ta piknik so poleg članov in njihovih priateljev povabljeni že zdaj tudi vsi glavni odborniki; lepo bi bilo, če bi jo primahkal semkaj tudi naš sobrat urednik iz Clevelandu.

TEZOZVEZA ANGLIJE, FRANCIIJE IN RUSIJE

Vsa znamena kažejo, da bo dolglednem času sklenjena vojna zveza med Veliko Britanijo, Francijo in Rusijo. Anglija in Francija po dolgem oklepaju prihajata do prepričanja, da le trdna vojaška zveza brez temi tremi državami more prepričati nadaljnjo agresivnost Nemčije in Italije. Rusija, katera je Anglija in Francija obsegla v lanskem septembetu popoloma ignorirala, je od takrat ti-

daljnega razvoja. Končno razkosanje českoslovaške v marcu letosnjega leta pa je prepričalo tako Anglijo kot Francijo, da diktatorjem ni sveta nobena obljuba in nobena pogodba in da rešpektirajo le moč orožja. Vsled tega sta začeli vabiti v obrambno zvezo proti Nemčiji male države, toda dosegli sta nekaj uspeha le pri Poljski. Druge male države, ki so videle, kaj se je zgodilo s češko-slovaško, ne zaupajo več niti Angliji niti Franciji. Tako je moral aristokrat Chamberlain ugrizniti v kislo lesniku in prijazno zasnubiti osovraženo Rusijo v obrambno zvezo proti Nemčiji in Italiji. Rusija je pristala v tozadovna pogajanja, toda zahteva sklenitev popolne in brezpogojne vojaške zvezne ali pa nič. Chamberlain, Daladierju in poljskemu Becku Rusija nič kaj ne zaupa.

John Lamuth, tajnik

Keewatin, Minn. — Članstvo društva Marija Trsat, št. 109 JSKJ, pozivam tem potom, da se bolj točno in številno udeležuje društvenih sej. Včasih pride na sejo samo par članov, tako da se seje niti ni mogoče ob državati. Toda skoro na vsaki seji pridejo na dnevni red kakve začeve, katere je treba rešiti pravilno in brez odlašanja. Ako se tako ne zgodi, do-

dostikrat nastanejo neprilike. Vse

društvene zadeve se morejo reševati edino na sejah in nikjer drugod. Torej, pride na sejo,

ki se vrši samo enkrat na mesec, vsi člani in članice, katere ne zadržuje kak izredno važen vzrok. Sam odbor ne more vsega storiti, ampak treba je, da ima pomoč v sodelovanju od ostalih članov.

Bratje in sestre, upam, da boste prečitali ta dopis in ga tudi upoštevali. Vsak dobiva naše

glasilo Novo Dobo in vsakega

člena v društvena poročila.

Ako pa člani nečejo tega storiti, ne morem pomagati. Vsakemu posebej ne morem iti na dom pridige delati. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 109 JSKJ:

Joseph Ozanich, predsednik.

Ely, Minn. — Tukaj je dne 14. aprila umrla po tolažilih za umirajoče Neža Glovan, starca 87 let. Pokojnica je bila rojena v vasi Skrile, fara Gol. Spadala ni k nobenemu podpornemu društvu, to iz vzroka, ker ni mogla več pristopiti, kajti, ko je prišla iz starega kraja v Ameriko, je bila že nad 60 let stara.

Tukaj zapušča sina Johna Glovana in hčeri Frances Perc in Nežo Zalar; v Milwaukee, Wis., pa živi sin Frank Glovan. Vsem omenjenim žalujejočim naj bo izraženo sožalje.

Pogreb se je po maši zdušnici vršil pod vodstvom pogrebnika Chas. Merharja dne 17. aprila. Naj bo pokojnici lahka ameriška gruda in naj ji bo ohranjen blag spomin!

Frank L. Kotzian.

S pota. — Vreme je bilo tu v Minnesoti za veliko noč še dosti ugodno, tako da niso bile preveč razočarane tiste Evine hčerke, ki so imele nove klobuke. Nas vedena klobuki niso skrbeli. Dne 14. aprila so se po vrtovih že hudovali robini, kakor bi jim nekaj ne bilo prav. Ti znani ptiči so med prvimi, ki se po mladi vrnijo v kraje, kjer so bili vrgjeni. Izprva se kar ne morejo prav privaditi in ne ljubi se jim peti, samo hudoje se. Ko se vreme izboljša, pa začnejo znašati gnezda. Letos so imeli znanile pomladi takoj prve precej razočaranj. Dne 16. aprila, to je na belo nedeljo, je sneg padal kot o božiču. Bila je res bela nedelja.

Sam že več časa tu v Duluthu, Minn. V tukajšnji bolnišnici St. Mary se zdravi rojak in sobrat John Gornik iz Chisholma, Minn. Kot je videti, se mu zdravje znatno boljša.

Zadnje čase dobivam vabilo od tu in tam. Prijatelj Jacob Stonich mi piše iz Hollywooda, California, naj pride na sej, da pojde skupaj obiskati svetovno razstavo v San Francisco. Odgovoril sem, da će človek ni pri pravem zdravju, ni užitka od obiskovanja razstave. Prijatelj je na to odgovoril, da bo pa on dvakrat obiskal razstavo. Dobil sem tudi pismo od prijateljev v Grass Valleyu, Cal., z vabilom,

da naše prihodnje zborovanje vrši v Elyu, Minn., v nedeljo 28. maja, in udeležite se istega polnoštevilno! Istotako so vabjeni vsi v Minnesoti bivajoči glavni odborniki, da se udeležijo zborovanja. — Za federalno društvo JSKJ v državi Minnesoti:

John Lamuth, tajnik

mantične kraje. Pa za enkrat tudi tja ne pojdem.

V teku desetletij sem obiskal vrsto svetovnih razstav, tako v St. Louisu, Seattlu, San Franciscu in Chicagu. Zdaj, dokler se dobro ne pozdravim, je najbolje zame, da sem tu v Minnesoti, kjer imam prav mirno življenje.

John Lamuth, tajnik

Girard, O. — Včasih se nesreča kar vrstijo druga za drugo.

Dne 12. februarja sem na poti proti mestu srečal rojaka J. Hrena, ki me je vprašal, če že vem, da je Joe Stariha umrl. Poznal sem ga, saj je bil član društva št. 108 JSKJ, kakor je vsekodnevno vse.

Nazaj iz mesta gredem srečam rojaka L. Knausa, ki me nagovori: "Veš, Frank, da mi je danes zjutraj mama umrla!" Ze

druga žalostna novica. Poznal sem ženo, ki je bila stara okrog

78 let. Rojena je bila v Krškem na Dolenjskem in je v tej deželi bivala nad 40 let. Zapušča sina

in dve hčeri.

Ko zavijem proti domu, opazim, da je promet na cesti ustavljen in okoli neke točke se gnete velika gruča ljudi. Vprašam, kaj je, in povedo mi, da je bil moj sosed Woods smrtno poškoden od avtomobila. Avtomobil je še visel na ograji. To je bila v enem dnevu že tretja žalostna novica. Sosed Woods je bil po rodu škot in je bil zaposlen pri Ohio Leather Co. Več let je opravljal delo pri sesalkah okoli usnjarnje. Takrat se je bil podal pred tovarno, mimo katere vodi cesta št. 422, in nesreča je hotela, da je prav takrat pridrvil po cesti avtomobil in se zaletel v močni električni drog, nato pa na Woodsa, katerega je vrgel v zrak in preko ograje, nakar je revez padel v 16-čevljev globoki betoniran jarek, ki je po navadi suh in vsebuje nekaj vode in deževju. Mož je bil tako hudo poškodovan, da je tekom prevoza v bolnišnico izdihnil.

Pokojnik je bil mirnega in na prednega značaja in poznan med tukajšnjimi Slovenci. Voznik, ki je nesrečo povzročil, ni bil nič; seveda so ga zaprli, kako je bil pa pozneje z njim, ne vem.

Ko potem doma sedim in premišljujem o teh nesrečah, pride sobrat V. Nagoda, ter omeni že znano mi žalostno novico, da je sobrat Joe Stariha umrl, da bi bil treba nekomu od društva iti, da se vse potrebitno uredi, ker je bil član društva št. 108 JSKJ in je istotako tudi družina včlanjena. Dejal je, da bi on moral iti, pa zaradi dela ne more, če bi morda ne hotel iti. Odgovoril sem, da pojdem, dasi je 60 milj daleč. Podal sem se k društvenemu tajniku Karlu Roglu, da dobim potrebitna navodila in listine, nakar smo se odpeljali: sin Edy, žena in jaz proti Ambridge, Pa., kjer je bival prijatelj.

Hvala vsem za vse, in upam,

da se ob prilikah zdravi in srečni vidimo.

F. J. Prevec,

član društva št. 108 JSKJ.

Pittsburgh, Pa. — Društva, ki

spadajo v federacijo JSKJ, pa tudi ona društva, ki se zadnje čase nekako ogibljajo federaciji in jih niso zavarovali v vseh skladih, ker se jim odvzemajo pravica do delegatstva. Saj je vendar smrtninski sklad steber vseh društva št. 108 JSKJ.

V svojem in moje družine imenu pa se rojakom v Ambridge lepo zahvaljujem za vso prijaznost in postrežbo, ki smo je bili ob tisti priliki deležni.

RADIVOJ REHAR:

SEMISIRIS

ROMAN

Janko N. Rogelj:

Franca

J. N. Rogelj

Franca se ni prav ni spremnila. Ž njo se ni spremnila njena hiša, tako ne vrt in ne živa meja, ki raste okoli vrata. Vse je nekako takot, kot je bilo pred štiridesetimi leti, kot je bilo pred pet in dvajstimi leti.

Franca še vedno hodi bosa, sključeno se drži in vleče svoj kimpež po klancu proti vasi.

Franca je stara čez sedemdeset let, še vedno sama, še vedno dekle, in še vedno govorí s tistim milo donečim glasom, s katerim je govorila ženskam pri gospodi.

Čudna ženska. In čemu gara okoli svoje hiše? In koliko prilik je imela v življenu! Pa jino bile vse te prilike tako ljube, kakor ji je bila domača rojstna hiša.

Franca je dobra in izučena kuharica, kadar kuha drugim. Sama sebi ne kuha dosti. Če že kuha enkrat ali dvakrat na teden, potem pregrevata svoje jedi, ki stoje v malih lončkih na ognjišču, na škrinjah in na mizi v hiši. Pri dobrih in bogatih nemških rodovinah je kuhal v Ljubljani in po drugih mestih. Dobro govorí nemščino, tako lepo in milo, da bi jo poslušal ure in ure.

Rada ima otroke. Otroci njo ljubijo. Češljije, hruške in jabolka iz njene vrta niso za njena usta; otroci jih jedo, ker Franca takrat uživa njih hvalnosten.

Čudna ženska. Noč in dan dela. Njena največja skrb je prijeni kravi v malem hlevu. Krava mora imeti jed in pijačo, da bo dala mleka, katerega prodaja. To je njen edini dohodek. Skrbrijo, če bo krava napravila drest gnoja čez zimo. Kaj bi bilo, če bi ne bila njena njiva dobro zagnojena; nič bi ne rastlo, nič bi ne pridelala in ljudje bi se posmeševali njeni pusti in prazni njivici.

V jeseni si napravi drva in nastelje za dve zimi, ker od sv. Martina in do sv. Jurija je dolga zima. Spomladi ostaja nastelje še za eno zimo, drva pa za pet zim. Kaj bi kurila pozimi, sama je v hiši. Malo bolj se obleče, pa že potripi. Večkrat gre v vas k sosedu, kjer imajo gorkoto v hiši ali kuhinji. Takrat se pomudi več ur, ker je gorko v kuhinji; za gorkoto ji še nobeden ni nič računal. Taka gorkota je še vedno zastonj.

Franca je bila prva, ki mi je govorila o svetu, o gospodki, o tuji učenosti in o velikih mestih. Tam gori pod hišno streho je imela slamoreznicu na ročni pogon. Tam smo sedeli otroci ter se pogovarjali in izpravevali Franco, ki je bila po svetu, ki je kuhal veliki gospodi, ki so napravljali gostje svojim prijateljem in znancem. Koliko je vedela povedati o vojakih, o oficirjih, kakšne oblike nosijo in kako strogo življene morajo živeti.

Pripovedovala nam je o različnih duhovnikih, kanonikih in o škofih. Vedela je cela povedati, da je videla cesarja in vso cesarsko gospodo, ki ga je spremljala.

Mi otroci pa smo strmeli, z odprtimi ustmi smo ji sledili, ugibali in pritrjevali, da vse razumemo. Zvečer smo za počelo ponavljali njeni pripovedovanje. To nam je bila najljubša šola, v kateri je učila naša Franca. V tej šoli se mi je porodilo hrepnenje, da bi šel po svetu pogledat, če je to vse tako, kakor je pripovedovala Franca.

Kako je bilo nam otrokom dolgčas, ko je Franca zopet šla služiti za kuharico v Ljubljano! Vem, kako smo stali za hišo ter čakali, kdaj pride na cesto. Pa je prišla, lepo oblečena; še bolj

lepo obleko je imela na sebi kot ob nedeljah. V tej obleki se je držala bolj modro in zamišljeno, da otroci nismo upali v njeno bližino. Radi bi ji rekli: Srečno pot, Franca—toda radi bojazljivosti in žalosti smo tekli v gozdči-Topol. Tam smo stali, dokler ni izginila po klancu. Na to smo brzeli na griček za našo hišo, odkoder smo gledali in za njo, ko je odhajala proti Kranju. Ko je prišel trenutek, da nam izgine izpred oči, takrat smo zakričali na ves glas in jo pozdravljali z rokami.

Franca je dala hišo v najem. Priselila se je v hišo družina z otroci. Dostop do hiše ni bil več prost. To je nas otroke tako jezilo, da smo priseljene otroke tepli ali kamnali, če je namešla prilika. To je bila prava otroška modrost, uteha temu, ker nismo imeli več France.

Lansko leto sem zopet srečal Franco. Prav nič se ni spremnila. Prišla me je pozdraviti že prvi dan. Sključena, s težko hojo je pristopicala, gledala z odprtimi očmi, kakor da nisem več to kot za njega dni. Obrisala je trdo in gréavo roko s predpasnikom, le napol jo je ponudila, da sem sam moral seči po njeni roki.

"Jej, saj si res ti; jojžes, kar ta pravi Amerikanec si . . ." Njena roka je bila težka kot kamen. Čudna ženska. Bila je v svetu, videla je svet in tuje ljudi, toda vračala se je domov toliko časa, da jo je objel njen dom z vso silo in močjo, prikenil jo nase tako krepko, da je kar zazvenelo iz njenih besed:

"Vidiš, Janko, tam je pa še moja hiša, moj dom in moja streha. S to hišo se bova lečile, ko me poneso na pokopališče." Pogledala je proti moji rojstni hiši. Nepremično je gledala in molčala. Kaj neki je mislila? Menda je gledala pred njo življene preteklih let. Trije rodovi so rastli in padali, a ona še živi, sedemdesetletna dekle — sključena starka. Pa je prekinila molk z besedami:

"Vaša hiša je vsa predelanina in popravljenina. Lepo gospodarjo. Ti in hiša, oba sta se spremnila, no, saj je že tudi nekaj let, odkar sta se ločila."

Več ni rekla. Jaz sem čutil njen misel. Kako silno me je zagrabilo v prsih, ko se je Franca sklonila ter zagrabila s pestijo domačo prst ter jo prekaldala iz roke v roko. Videlo se mi je, kakor da boža to domačo grudo, z očmi poljubuje redno zemljo, ki je dala ognjišče in streho za pozna človeška leta. Menda iz ljubezni do domače zemlje, se je pričela nagibati proti zemlji, katero ljubi; in ko se njeno telo sključi do zadnjega giba, takrat bo dala tej zemlji tudi zadnji poljub. Takrat jo bo zemlja sprejela v svoje narоje za vse večne čase. Kako sladko bo to pravljeno in umirjeno spanje v domači grudi.

Lepo in počasi je potresla ogreti prst na zemljo, stopila na njo z boso nogo, da bi čutila toploto domače in dragocene grude. Kako močno je naveza na to zemljo, kako odkrito jo spoštuje z vsem svojim poštencem in skromnim kmečkim srcem, ker ji je usoda naklonila prostorček na tej, vzljubljeni domači zemlji.

Povabi me, da naj prestopim njeni hišni prag. V hiši me pelle, kjer je še vse tako, kot je bilo pred štiridesetimi leti. Še podobe na steni vise tako, kakor jih je obesila njena mati. V kotu poleg hišnih vrat stoji stara skrinja, z rožami porisana, z vpisano letnico iz davnih, davnih dni. Morebiti je stara stolet, morebiti dvesto let, kdo bi štel njena leta. Napisali so na njo že nove letnice, da bi ne bila prestara. Od rodu do rodu gre njeni zgodovina, židane in rožaste rute so v nji, spomini na mater in babico, spomini na čase, o katerih že molči hišna zgodovina. To že ni več stara kmečka hiša, to je skrbno ohranjeni kmečki muzej na deželi, ki ima neprcenljive vrednosti za zgo-

dovinarje našega kmečkega življenja.

Franca vse to spoštuje in ljubi z iskrenostjo svoje pameti in sreca. Nobene stvari ne podcenjuje, vse ji je draga in sveta, vsaka stvar v njeni hiši je kakor del njenega življenja. Vse je tako tesno spojeno in vezano z njenim dihom in gorivo. Prava in nepokvarjena kmečka duša čuva te bisere, ki so vkovani v njeni skromno in pojemanjoče življenje.

"Franca," ji pravim, "skrinjo zapiši meni, predno boš umrla."

Obraz se ji poresni ob napol priprtih ustnicah, iz grla prihaja zastajajoč glas. Take prošnje ni pričakovala od mene. Mašo še pomislil in pravil:

"Zapišem jo tebi. Toda v Ameriku ne sme ta skrinja. Tu doma te počaka, če se vrneš na starata leta."

V njenih besedah je bilo polno skribi, da bi res ne šla njeni podobovana skrinja v Ameriko, njen viden in dragocen spomin, katerega bi Amerika ne znala spoštovati in ceniti.

Poslovila sva se; Franca me je povabila, da naj še pridem.

Kako nehotev v globoko so segle njene besede v mojo kri. Kako trudna in neizpodbitna je njeni vera v kmečko življenje na deželi, kako čisto in biserno svetlikajoče je njenoj pojmovni potrebno, da se odločite in si prostor rezerviravate brez ozira na to kedaj in s katerim parnikom potujete. Ako pa žeelite potovati v veseli družbi sebi enakih rojakov in rojakinj, se pridružite enemu izmed naših skupinskih potov:

3. maja na brzparniku NORMANDIE, 31. maja istotako na Normandie, in 28. junija naš glavni letni izlet zdu NORMANDIE. Potnike tegih izletov spremjam prav do Ljubljane podpisani Leo Zakraješ.

Za nadaljnja pojasnila takoj pišite na spodnji naslov:

ZNIZANE CENE ZA DENARNE POSILJKE

za \$ 2.40... 100 Din.	za \$ 3.25... 50 Lir.
za 4.70... 200 " "	za 6.30... 100 "
za 6.80... 500 " "	za 9.40... 200 "
za 10.70... 500 " "	za 17.70... 300 "
za 21... 1000 " "	za 29... 500 "
za 41... 2000 " "	za 57... 1000 "
za 100... 5000 " "	za 112... 2000 "

Cene so podvržene spremembam goril ali. Pri večjih zneskih sorazmeren pot.

DRUGI POSLI S STARIM KRAJEM

Kadar rabite pooblaščilo ali kako drugo listino za star kraj, boste najbolj uredili, ako se obrnete na:

LEO ZAKRAJEŠ

General Travel Service, Inc.

302 E. 72nd St., New York, N. Y.

216 West 18 St., New York

216 West 18 St., New York